

Dit fragment mag uitsluitend gebruikt worden voor educatieve doeleinden en mag niet verder worden verspreid.

Ik ben Malala

JONGERENEDITIE

Ik ben Malala

JONGERENEDITIE

Hoe één meisje opkwam voor
het recht op onderwijs en
de wereld veranderde

MALALA YOUSAFZAI

met PATRICIA McCORMICK

KOSMOS

Een uitgave in samenwerking met
Edukans en Kwintessens

Tweede druk: december 2017

Oorspronkelijke titel: *I am Malala. Young Readers Edition*

Copyright © 2014 Salarzai Limited

Deze uitgave is gepubliceerd met toestemming van
Little, Brown and Company, New York / New York, USA.

All rights reserved.

© 2014 Uitgeverij Kosmos – Utrecht / Antwerpen

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

www.edukans.nl

Vertaling: Margriet Visser

Boekverzorging: www.spaansenmedia.com

ISBN 978 90 435 2515 2

ISBN e-book 978 90 435 2516 9

NUR 258

Foto cover © 2014 by Mark Tucker

Foto achterzijde © 2014 by Tanya Malott

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door
fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

12

Het dagboek van een schoolmeisje

‘Na vijftien januari zal geen enkel meisje, klein of groot, meer naar school gaan. Anders weten jullie waartoe wij in staat zijn. En de ouders en het hoofd van de school zullen verantwoordelijk zijn.’

Dit nieuws klonk eind december 2008 op Radio-Mullah. In eerste instantie dacht ik dat het gewoon weer een van zijn belachelijke aankondigingen was. Dit was de eenentwintigste eeuw! Hoe kon één man vijftigduizend meisjes ervan weerhouden naar school te gaan?

Ik heb altijd hoop – mijn vriendinnen zullen misschien zeggen dat ik te hoopvol gestemd en zelfs een beetje gek ben. Maar ik kon gewoon niet geloven dat deze man ons tegen kon houden. We hadden recht op onderwijs.

We bespraken zijn bevel tijdens de les. ‘Wie houdt hem tegen?’ vroegen de andere meisjes. ‘De taliban hebben al

honderden scholen opgeblazen, en niemand heeft iets gedaan.'

'Dat gaan wij doen', zei ik. 'We vragen de regering te komen om een einde te maken aan deze dwaasheid.'

'De regering?' vroeg een van de meisjes. 'De regering kan nog niet eens Fazlullahs radiostation het zwijgen opleggen!'

We debatteerden en debatteerden. Ik wilde niet toegeven. Maar zelfs ik vond mijn argumenten wat magertjes klinken.

Een voor een bleven de meisjes van school weg. Hun vaders verboden hen te gaan. Hun broers verboden hen te gaan.

In enkele dagen tijd daalde het leerlingenaantal van onze klas van zevenentwintig naar tien.

Ik werd er verdrietig van en vond het frustrerend, maar ik had er ook begrip voor. In onze cultuur verzetten meisjes zich niet tegen de mannen in hun familie. En ik besepte dat de vaders, broers en ooms die mijn vriendinnen dwongen thuis te blijven dat deden uit zorg om hun veiligheid. Het was soms moeilijk om me niet terneergeslagen te voelen, om niet het gevoel te hebben dat de families die hun dochters thuishielden zich aan Fazlullah overgaven. Maar telkens wanneer ik merkte dat ik toegaf aan dat gevoel van verslagenheid ging ik met God in gesprek. *Help ons de schooldagen die we nog krijgen te waarderen, God, en geef ons de moed nog harder te vechten voor meer.*

In de eerste week van januari was de school altijd dicht vanwege onze wintervakantie. Mijn vader besloot de vakantie echter uit

HET DAGBOEK VAN EEN SCHOOLMEISJE

te stellen. Wij zouden tot 14 januari naar school gaan. Op die manier konden we elke minuut die we hadden nog benutten. En de tien overgebleven meisjes in mijn klas bleven elke dag na schooltijd rondhangen voor het geval dit onze laatste kans was om samen te zijn.

's Avonds thuis vroeg ik me af wat ik zou gaan doen als ik niet meer naar school kon. Een van de meisjes op school was nog voor Fazlullahs verordening uitgehuwelijkt. Ze was nog maar twaalf. Ik wist dat mijn ouders me dat niet zouden aandoen, maar ik vroeg me af wat ik dan wel zou gaan doen. De rest van mijn leven binnenblijven, uit het zicht, zonder tv en zonder boeken? Hoe moest ik dan mijn studie afmaken en hoe kon ik dan dokter worden? Ik speelde met mijn poppetjes en dacht: *de taliban willen de meisjes in Pakistan veranderen in identieke, levenloze poppen.*

Terwijl wij meisjes genoten van de dagen tot aan 15 januari bleef Fazlullah aanvallen. Het jaar ervoor was zwaar geweest, maar de dagen van januari 2009 werden de donkerste dagen van ons leven. Elke ochtend kwam er wel iemand op school met verhalen over een, soms twee, soms drie moorden per nacht. Fazlullahs mannen doodden een vrouw in Mingora omdat ze volgens hen 'fahashi deed', of zich onbetamelijk gedroeg, omdat ze danseres was. En ze doodden een man in de vallei omdat hij weigerde zijn broek net zo kort te dragen als de taliban deden. En nu werd ons verboden naar school te gaan.

Op een avond hoorde ik mijn vader aan de telefoon. 'Alle leerkrachten hebben geweigerd', zei hij. 'Ze zijn te bang. Maar

ik ga kijken wat ik kan doen.’ Hij hing op en snelde het huis uit.

Een vriend van hem werkte bij de BBC, een machtige Britse omroepmaatschappij, en had hem gevraagd of iemand op school voor de Urdu-website van de omroep een dagboek kon bijhouden over het leven onder de taliban – een leerkracht of een oudere leerlinge. Alle leerkrachten hadden nee gezegd, maar Maryams zusje Ayesha, een van de oudere meisjes, wilde het wel doen.

De volgende dag kregen we bezoek: Ayesha’s vader. Hij wilde zijn dochter geen toestemming geven haar verhaal te houden. ‘Het is te gevaarlijk’, zei hij.

Mijn vader ging daar niet tegenin. De taliban waren wreed, maar zelfs *zij* zouden een kind geen kwaad doen, had hij willen zeggen. Maar hij respecteerde de beslissing van Ayesha’s vader en bereidde zich erop voor het slechte nieuws aan de BBC te gaan vertellen.

Ik was nog maar elf, maar zei: ‘Kan ik het niet doen?’ Ik wist dat hij een ouder iemand wilde, geen kind.

Ik keek naar mijn vaders hoopvolle – zenuwachtige – gezicht. Hij had veel moed getoond door protest aan te tekenen. Dit ging echter veel verder dan de landelijke en lokale media. Dit dagboek kon ook gelezen worden door mensen buiten Pakistan. Het ging immers om de BBC. Mijn vader had me altijd gesteund. Kon ik hem nu ook steunen? Zonder erover na te denken wist ik dat ik dat kon. Ik had er alles voor over om naar school te kunnen gaan. Maar we gingen eerst naar mijn moeder.

Als zij bang was, dan zou ik het niet doen. Want als ik niet

HET DAGBOEK VAN EEN SCHOOLMEISJE

haar steun had, zou het net zijn of ik maar half kon spreken.

Maar mijn moeder stemde in. Ze gaf antwoord met een vers uit de Heilige Koran. ‘De leugen moet sterven’, zei ze, ‘en de waarheid moet tevoorschijn komen.’ God zou me beschermen, zei ze, want ik begon aan een goede missie.

Veel mensen in Swat zagen gevaar waar ze maar keken. Maar ons gezin bekeek het leven niet op die manier. Wij zagen kansen. En we voelden ons verantwoordelijk om voor ons land op te komen. Mijn vader en ik zijn de dromerige types. ‘Het moet beter worden’, zeiden wij altijd. Mijn moeder is onze rots. Zitten wij met ons hoofd in de wolken, dan staat zij met beide benen op de grond. Maar we geloofden allemaal in hoop. ‘Vrijuit spreken is de enige manier waarop het beter zal worden’, zei ze.

Ik had nog nooit een dagboek bijgehouden en wist niet hoe ik moest beginnen. De BBC-correspondent zei daarom dat hij me zou helpen. Hij moest mij op mijn moeders telefoon bellen, want ook al hadden we een computer, er waren regelmatig stroomstoringen en er waren maar weinig plekken in Mingora met internetbereik.

Hij stelde voor om een valse naam te gebruiken zodat de taliban niet zouden weten wie het dagboek schreef. Ik wilde mijn naam niet veranderen, maar hij maakte zich zorgen om mijn veiligheid. Daarom koos hij een pseudoniem voor me uit: Gul Makai, wat korenbloem betekent en in een Pathaans volksverhaal de naam van een heldin is.

Mijn eerste dagboekbericht verscheen op 3 januari 2009, ongeveer twee weken voor Fazlullahs deadline. De titel was ‘Ik

ben bang'. Ik schreef over hoe moeilijk het was om 's avonds te leren of te slapen wanneer er in de heuvels buiten de stad voortdurend werd geschoten. En ik beschreef hoe ik elke morgen onderweg naar school over mijn schouder keek, uit angst dat een talib me volgde.

Ik schreef vanuit mijn slaapkamer, onder een andere naam, maar dankzij internet kon de hele wereld lezen wat er in Swat gebeurde. Het was net of God eindelijk gehoor had gegeven aan mijn wens om een toverpotlood te hebben.

In mijn volgende bericht schreef ik over hoe school het middelpunt van mijn leven was en hoe trots ik erop was om in Mingora in mijn schooluniform over straat te lopen.

Het was heel opwindend om Gul Makai te zijn, maar het was moeilijk om het tegen niemand te zeggen – vooral op school. Het dagboek van dit anonieme Pakistaanse schoolmeisje was het onderwerp van de dag. Een van de meisjes printte het zelfs uit en liet het aan mijn vader zien.

'Heel goed', zei mijn vader met een veelzeggend lachje.

Nu de dreigende sluiting van de school steeds meer werkelijkheid werd, genoot ik er des te meer van om te gaan. In de dagen voor de allerlaatste dag vonden we het te gevaarlijk worden om ons uniform te dragen. We moesten daarom onze gewone kleren aantrekken. Ik besloot niet toe te geven aan de angst voor Fazlullahs toorn. Ik gehoorzaamde de instructie over het

HET DAGBOEK VAN EEN SCHOOLMEISJE

uniform, maar koos ervoor die dag mijn felroze *shalwar kamiz* te dragen.

Eenmaal buiten overwoog ik heel even om weer terug te gaan. We hadden verhalen gehoord over mensen in Afghanistan die meisjes zuur in het gezicht gooiden. Het was hier nog niet gebeurd, maar gezien alles wat er inmiddels wel was gebeurd, leek het niet onmogelijk. Mijn voeten brachten me op de een of andere manier toch helemaal naar school.

Wat was Mingora toch een vreemde plaats geworden! Geweer- en kanonschoten als achtergrondgeluid. Nauwelijks nog mensen op straat. (En als je iemand zag, kon je niet anders dan denken: *dit zou een terrorist kunnen zijn.*) En een meisje in een roze *shalwar kamiz* dat heimelijk naar school ging.

De BBC-correspondent vroeg om meer nieuws uit Swat in de volgende dagboekbijdrage. Ik wist niet wat ik hem moest vertellen. Hij vroeg me over de moorden te schrijven. Voor hem was dit kennelijk nieuws. Maar ik maakte het dagelijks mee en beschouwde het niet langer als nieuws.

Het was alsof ik immuun was geworden voor gevaar. Tot ik op een dag, onderweg van school naar huis, een man achter mij hoorde zeggen: 'Ik vermoord je.' Mijn hart stopte, maar mijn voeten bleven doorgaan. Ik versnelde mijn pas tot ik een heel eind voor hem uitliep. Ik rende naar huis, deed de deur op slot en tuurde na een paar seconden naar buiten. Daar stond hij, zich

totaal niet van mij bewust, in zijn telefoon te schreeuwen.

Ik moest een beetje om mijzelf lachen. ‘Malala’, zei ik tegen mezelf, ‘er zijn echte gevaren om bang voor te zijn. Je hoeft je geen gevaar in te beelden dat er niet is.’

De echte zorg, leek mij, was ontmaskerd te worden. En natuurlijk was Moniba de eerste die de identiteit van Gul Makai raadde. ‘Ik las een dagboek in de krant’, vertelde ze een keer tijdens de pauze, ‘en het verhaal leek heel erg op ons verhaal, op wat er op onze school gebeurt. Jij hebt het zeker geschreven?’ vroeg ze.

Ik kon niet liegen, niet tegen Moniba. Maar toen ik het opbiechtte, werd ze bozer dan ooit tevoren. ‘Hoe kun je zeggen dat je mijn beste vriendin bent terwijl je zo’n belangrijk geheim niet met mij deelt?’ Ze draaide zich meteen om en liep weg. Maar ik wist dat ze mijn geheim niet zou verklappen, hoe boos ze ook was.

Mijn vader was degene die dat deed. Per ongeluk natuurlijk. Hij vertelde een verslaggever hoe beangstigend het voor kinderen was om naar school te lopen. Zijn eigen dochter, vertelde hij, dacht dat een man die aan het bellen was haar dreigde te doden. Vrijwel iedereen herkende het verhaal uit het dagboek. Tegen april waren mijn dagen als Gul Makai, de geheime dagboekschrijfster, geteld.

Maar het dagboek had zijn werk gedaan. Een aantal verslaggevers volgde nu het verhaal van Fazlullahs poging om de meisjesscholen in Pakistan te sluiten, onder wie een man van de *New York Times*.